

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.

«___» _____ 200__ ж.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

ВВВ 2208 «Баға және баға белгілеу» пәні бойынша

5В090800 «Бағалау» мамандығының студенттері үшін

Экономика және менеджмент факультеті
Өндірісті ұйымдастыру кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Оқу жұмыс бағдарламасы әзірленді: аға оқытушы Рябинина Валентина Александровна

Кәсіпорындағы менеджмент кафедрасының мәжілісінде талқыланды

« ____ » _____ 200 ____ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 200 ____ ж.

(қолы)

Экономика және менеджмент факультетінің әдістемелік бюросымен мақұлданды

« ____ » _____ 200 ____ ж. № _____ хаттама

Төраға _____ « ____ » _____ 200 ____ ж.

Кәсіпорындағы экономика кафедрасымен келісілді

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 200 ____ ж.

(қолы)

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат

Аты-жөні Рябинина Валентина Александровна

Ғылыми дәрежесі, өтініші, лауазымы аға оқытушы

Кәсіпорындағы менеджмент кафедрасы ҚарМТУ 4 корпусында (Б.Бульвары, 56) орналасқан, 214 ауд., байланыс телефоны 56-74-95 қос. 2029.

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны	Сабақтардың түрі					СӨЖ сағаттар саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі
		Қосылған сағаттар саны			ОСӨЖ сағаттарының саны	Барлығы сағаттары саны			
		лекциялар	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
4	3	30	15	-	45	90	45	135	емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Баға және баға белгілеу» пәні базалық пәндердің циклына кіреді.

Пәннің мақсаты

«Баға және баға белгілеу» пәні студенттерде әр түрлі тауар тобына бағаны құрулуы жөнінде баға жүесі жөнінде, бағаны таңдауға әсер ететін факторлар жөнінде, тауардың бағасына сұраныс пен ұсыныстың әсері жөнінде, инфляция мен несиелендірудің бағамен байланысы жөнінде, баға құрудың әдістері жөніндегі жүйелеріндірілген білім құрулуын мақсатын алға қояды.

Пәннің міндеттері

- Пәннің міндеттері мынадай: бұл пәннің теориялық негіздерінің фундаменттық білімін біліп тану;
- шаруашылық қызметтың пайдалы жүргізу мақсатында студентте өндіріске деген бағалы әдістің жинақталуы;
- кәсіпорынарда қазіргі уақытқа сай методикалар мен әдістер негізінде жоспарлық баға есептеу тәжіребелік негіздерге үйрету;
- қазіргі уақытқа сай теориялық және тәжіребелік баға құрылуы, баға құрудың әдістерін игеру.

Берілген пәнді оқу нәтижесінде студенттер міндетті:

- баға құрудағы инфляция әсері туралы;
- салықтандыру және баға құру байланысы туралы түсінікке ие болуға;
- баға құрудың принциптерін;
- баға құрудың қазіргі уақыттағы әдістерін;
- бағаларын структураларын;
- әр түрлі тауарлардың баға түрлерін білуге;
- баға құрудағы әдістер мен методикаларын;
- азық-түлік бағаларының шығын есептеулерінен және ресурсты; жоспарлауды түсіндіру жөніндегі экономикалық есептерді жүргізу істей білуге;

- өндіріс көлемін және нарық міндеттерін тапсырылған бағаларды таңдауға арналған түрлерін түсіндіруді;
- маркетингтік зерттеулерде баға құрудың қазіргі уақытқа сай методикалық тәсілдерін қолданудағы тәжірибелік әдіс-тәсілдерді игеру практикалық дағдыларды меңгеруге.

Айрықша деректемелер

Берілген пәнді оқу үшін келесі пәндерді (бөлімдерді (тақырыптарды) көрсетумен) меңгеру қажет:

Пән	Бөлімнің аталуы
1. Менеджмент және маркетинг	1.1 Кәсіпорының сыртқы және ішкі ортасы 1.2 Шешім қабылдау, шешім қабылдаудың моделдері және методтары 1.3 Басқарудың коммуникациялары
2. Макроэкономика	2.1 Қаржы нарығы 2.2 Біркелкі сұраныс пен ұсыныс анализі
3. Микроэкономика	3.1 Нарық структурасы 3.2 Сұраныс пен ұсыныс байланысы 3.3. Біркелкі экономикалық тепетендігі

Тұрақты деректемелер

«Баға және баға белгілеу» пәнін оқу кезінде алынған білімдер келесі пәндерді «Жылжымайтын мүлік бағалуы», «Бағалаудың халықаралық стандарттары», «Жылжымайтын мүлікті басқару» меңгеру барысында қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, с.				
	лекциялар	Практикалық саб.	Зертханалық саб.	ОСӨЖ	СӨЖ
1 Кіріспе. Курстың пәні мен міндеттері	2	-	-	-	2
2. Баға құрудың теоретикалық негізі. Нарыққа аузу кезде баға құрудың негізгі сұрақтары. Бағаның түсінігі. Баға құру түрі. Бағаның қалыптасуына фактордың әсерлігі.	4	4		4	4
3. Бағаның классификациясы және оның жүйесі. Баға түрі. Баға құрамы. Баға жүйе.	2	4		4	5
4. Бағаның экономикалық функциясы. Баға құру фактордың бағаның өзара байланыс функциясындағы кескіні	2	-		2	2
5. Бағалық саясат. Фирманың бағалық стратегиясы. Фирмада баға құру. Баға құруына ыңғайы.	2	-		4	4

6. Бағаның қалыптасуына өндерістің шығының әсері. Шығының топтастыру. Шығының түрі. Шығының мен баға аралығында қатынасы.	2	2		6	6
7. Баға құру әдісі. Баға құру методологиясы. Бағаның қалыптасу әдісі.	4	2		7	7
8. Әлемнің нарығы әлемнің бағасы. Ішкі экономиканың қызметіндегі бағалар. Соңғы бағаның қалыптасу әдісі	2	1		2	2
9. Бағаның есептеуінде бағалау рисклерін әдісі. Бағаның анықтаудағы рисктері. Бағаны сақтандыру.	2			2	2
10. Инфляциялық бағаны күту. Ақшаның қатынасы. Баға және инфляция.	2			2	2
11. Баға құруына салық салу жүйенің әсері. Баға құру және салық салу жүйесі. Баға және несие қатынасы.	2			2	4
12. Баға құру облысында мемлекеттік реттеу. Бағаны реттеу құқығы.	2			5	2
13. Жеке экономиканың облысында бағаның қалыптасу методологияның ерекшелігі.	2	2		5	3
БАРЛЫҒЫ:					

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі

- 1 Баға құруның негізгі сұрақтары. Бағаның түсінігі. Баға құру түрі. Бағаның қалыптасуына фактордың әсерлігі.
- 2 Бағаның классификациясы және оның жүйесі. Баға түрі. Баға құрамы. Баға жүйе.
- 3 Бағаның қалыптасуына өндерістің шығының әсері. Шығының топтастыру. Шығының түрі. Шығының мен баға аралығында қатынасы.
- 4 Соңғы бағаның қалыптасу әдісі.
- 5 Баға құру әдісі. Баға құру методологиясы. Бағаның қалыптасу әдісі.

Оқытушымен студенттің өздік жұмысының тақырыптық жоспары

ОСӨЖ тақырыбының атауы	Сабақтың мақсаты	Сабақтың түрі	Тапсырманың мазмұны	Ұсынылатын әдебиет
1 тақырып. Кіріспе. Курстың пәні мен міндеттері	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау	Хаттама	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
2 тақырып. Баға құрудың теоретикалық негізі. Нарыққа аузу кезде баға құрудың негізгі	Аталған тақырыпты тереңдерін	Талқылау, міндеттерді шешу	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]

сұрақтары. Бағаның түсінігі. Баға құру түрі. Бағаның қалыптасуына фактордың әсерлігі.	алу			
3 тақырып. Баға құрудың теоретикалық негізі. Нарыққа аузу кезде баға құрудың негізгі сұрақтары. Бағаның түсінігі. Баға құру түрі. Бағаның қалыптасуына фактордың әсерлігі.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттерді шешу	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
4 тақырып. Бағаның экономикалық функциясы. Баға құру фактордың бағаның өзара байланыс функциясындағы кескіні	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттерді шешу	Хаттама	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
5 тақырып. Бағалық саясат. Фирманың бағалық стратегиясы. Фирмада баға құру. Баға құруына ыңғайы.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Міндеттерді шешу	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
6 тақырып. Бағаның қалыптасуына өндерістің шығының әсері. Шығының топтастыру. Шығының түрі. Шығының мен баға аралығында қатынасы.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттерді шешу	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
7 тақырып. Баға құру әдісі. Баға құру методологиясы. Бағаның қалыптасу әдісі.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Міндеттерді шешу	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
8 тақырып. Әлемның нарығы әлемның бағасы. Ішкі экономиканың қызметіндегі бағалар. Соңғы бағаның қалыптасу әдісі	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, тест	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
9 тақырып. Бағаның есептеуінде бағалау рисклерін әдісі. Бағаның анықтаудағы рисктері. Бағаны сақтандыру.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттерді шешу	Хаттама	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
10 тақырып. Инфляциялық бағаны күту. Ақшаның қатынасы. Баға және инфляция.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттерді шешу	Хаттама	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]

11 тақырып. Баға құруына салық салу жүйенін әсері. Баға құру және салық салу жүйесі. Баға және несиесі қатынасы.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттрді шешу	Хаттама	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
12 тақырып. Баға құру облысында мемлекеттік реттеу. Бағаны реттеу құқығы.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау	Хаттама	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]
13 тақырып. Жеке экономиканың облысында бағаның қалыптасу метологияның ерекшелігі.	Аталған тақырыпты тереңдерін алу	Талқылау, міндеттрді шешу	Хаттама, міндеттер	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыбы

- 1 Өнімге баға түрлері
- 2 Көліктік қызмет көрсетуге бағалар
- 3 Мемлекеттік тиістігіне байланыс бағаның түрлері
- 4 Баға құрулыуна факторлардың әсері
- 5 Мемлекеттік бағаны реттеу
- 6 Нарықтық баға құруы
- 7 Өз өзіні аңықтау баға функциялары
- 8 Қарсы шыққан аралық баға функциялары
- 9 Баға құрудың принциптері
- 10 Баға құрулыуна әдстері
- 11 Шығындық баға құруы
- 12 Бағалы баға құруы
- 13 Әр түрлі нарықтық баға қуруы
- 14 Өндіріс шығындардың түрлері
- 15 Бухгалтерлік шығындар
- 16 Кәсіпкерлік шығындар
- 17 Шығындардың калькуляциясы мен оның түрі
- 18 Аңықтаулық нүкте шығынсыз кестесі
- 19 Баға құру методологиясы
- 20 Шығындар мен методтар баға құру методикасы
- 21 Сұраныс пен методтар баға құру методикасы
- 22 Бәсеке мен методтар баға құру методикасы
- 23 Жаңа тауардың соңғы баға туралы методты құрастыру
- 24 Тауар номенклатурасының аралағында соңғы баға туралы методты құрастыру
- 25 Географиялық әдістін соңғы баға туралы методты құрастыру
- 26 Дискриминалдық бағалар
- 27 Соңғы сатып беру бағаны құрастыру
- 28 Классикалдық рисктер теориясы

- 29 Неоклассикалдық рисктер теориясы
- 30 Риск түрлері
- 31 Баға сақтандыру
- 32 Азаматтық құқығында баға құруы
- 33 Мемлекеттік бағалар басқару
- 34 Салықтаңдыру үшін бағанын аңықтауы
- 35 Сыртқы экономикалық қызметінің баға құрулуы
- 36 Құрылыстың баға құрулуы
- 37 Қызмет көрсетуінің баға құрулуы
- 38 Көліктік тарифтері

Студенттердің білімін бағалау белгілері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылау (60% дейін) және қорытынды аттестаттау (емтихан) (40% дейін) бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіштерінің сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Әріптік баға бойынша бағалау	Сандық бағалау эквиваленттері	Меңгерілген білімдердің проценттік мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0	30-49	Қанағаттанарлықсыз
Z	0	0-29	

«А» (өте жақсы) деген баға, студент семестр барысында пәннің барлық бағдарламалық сұрақтары бойынша өте жақсы білім көрсеткен, сонымен қатар, өздік жұмыс тақырыптары бойынша жиі аралық білімін тапсырған, оқылатын пән бойынша негізгі бағдарлама бойынша теориялық және қолданбалы сұрақтарды оқуда дербестік көрсете білген жағдайда қойылады.

«А-» (өте жақсы) деген баға негізгі заңдар мен процестерді, ұғымдарды, пәннің теориялық сұрақтарын жалпылауға қабілетін өте жақсы меңгеруін, аудиториялық және дербес жұмыс бойынша аралық тапсырмалардың жиі тапсырылуын болжайды.

«B+» (жақсы) деген баға, студент пәннің сұрақтары бойынша жақсы және өте жақсы білімдер көрсеткен, семестрлік тапсырмаларды көбінесе «өте жақсы» және кейбіреулерін «жақсы» бағаларға тапсырған жағдайда қойылады.

«B» (жақсы) деген баға, студент, пәннің нақты тақырыбының негізгі мазмұнын ашатын сұрақтары бойынша жақсы және өте жақсы білімдер

Аралық бақылау	15,0							*							*		30,0
ОСӨЖ тапсырманы орындау	0,5	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	7,5
Практикалық сабақтар үшін тапсырманы орындау	0,5	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	7,5
СӨЖ	1,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	15
Емтихан																	40
Барлығы (аттестация бойынша)								30							30		60
Барлығы																	100

Саясат және рәсімдер

«Баға және баға белгілеу» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:

- 1 Сабаққа кешікпей келуді.
- 2 Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
- 3 Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді.
- 4 Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.
- 5 Жіберілген практикалық және зертханалық сабақтар оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.
- 6 ОСӨЖ тапсырмаларын белгіленген уақытта тапсыру.
- 7 Аралық бақылауға қатысу.
- 8 Оқу процессіне белсенді қатысу.
- 9 Дәрістердің конспектіні жүргізу.
- 10 СӨЖ орындау.
- 11 Курстастарына және оқытушыларға шыдамды, ашық болу.
- 12 Емтихан, тестілеу, бақылау жұмысын өткізген уақытта оқу этикасын бұзғаны үшін штрафтық санкциялар қолданылады – аттестация баллын төмендету.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз етілушілік

Автордың аты-жөні	Оқу-әдістемелік әдебиеттің атауы	Баспа, басылып шығатын күні	Даналар саны	
			кітапханада	кафедрада
Негізгі әдебиет				
Желтякова, Г.А. Маховникова, Н.Ю. Пузаня	«Цены и ценообразование»	Тесты и задачи «Питер» Санкт-Петербург Москва Харьков: Минск 2001-208	1	-

НәглТо мас Т.	«Стратегия и тактика ценообразования»	СПб: Питер 2004-572с	1	-
Қосымша әдебиет				
Салмиж анов И.К.	«Цены и ценообразование»	М.: ЗАО «Финистатинф орм»2001- 2003-304с.	10	2
Шуляк П.Н. «Ценообразо вание»	«Ценообразов ание»	. М.: Изд. дом «Дашков и К» 2001-216 с	10	1
Есипов В.Е.	«Цены и ценообразование»	СПб: Питер 2002- 405с, 2000, 1999	20	1
Голощанов Н.А., Соколов А.А.	«Цены и ценообразование»	М.: «Приориздат» 2004-160с	-	1
А.А. Огнесян	«Цены и ценообразование»	М.,: «Издательство ПРИОН» 2001- 128с	3	-
А.Т. Тлеубердино ва	«Цены и ценообразование» Учебное пособие	Кар Г У, Караганда, 2002, 158с	10	1
И.В. Липсиц	«Ценообразов ание», «Коммерческое ценообразование»	М.; Изд. Экономист. 2006-450с., М.; Изд. Бек. 1997-368 с	10	1

Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты және мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтылығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі
Тапсырманың тәжірибелік шешімі	Бекітілген тәжірибелік әдісі	[1],[2],[3], [5],[8],[9], [10],[12], [15]	0,5 біріккен сағат	Ағым дағы	Апта сайын
ОСӨЖ тапсырмасын орындау	Тәжібирелік әдісі және теоретикалық білімді бекіту	Лекцияны конспектілеу, тақырыптың бақылаулылы ғын жөніндегі сабақ матер-р	0,5 біріккен сағат	Ағым дағы	Апта сайын
СӨЖ тапсырмасын	Тақырыпты игеру және	Негізгі және қосымша	0,5 біріккен сағат	Ағым дағы	Апта сайын

орындау	сұраққа жауап беру	әдебиеттердің барлық тізімі			
Тестілу сұрағы	Тәжібирелік әдісі және теоретикалық білімді бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттердің барлық тізімі	1 біріккен сағаттар	Аралық	7 және 14 аптада
Емтихан	Материал пәнінің игергелергін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттердің барлық тізімі	1 біріккен сағаттар	Қорытынды	Сессия кезеңінде

Өзін өзі бақылауға арналған сұрақтар

- 1 Маркетингті бөлімдері
- 2 «Баға құру» курстын міндетті
- 3 «Баға құру» курстын зерттеу мақсаты
- 4 «Баға құру» пәннің зерттеу мақсаты
- 5 «Баға құру» курсы басқа пәндермен тығыс байланысады
- 6 Баға-дегеніміз
- 7 Баға құрудың екі негізгі моделі
- 8 Нарықтың баға құруы
- 9 Мемлекеттік баға құру
- 10 Баға құру мақсаты болып табылады
- 11 Бағаның саясатын меншекті шешімі
- 12 Баға құру облысында фирманың басшылық шешімдағы әсеріне қандай екі топқа факторлары бөлінеді.
- 13 Баға классификацияның белгісі
- 14 Көтерме баға
- 15 Өнеркәсіптің көтерме бағасы
- 16 Құрылыс өнімдағы баға
- 17 Прейскурантық баға
- 18 Сметтік баға
- 19 Закуптық баға
- 20 Жүк және пассажирлық көліктің тарифына не енгізеді
- 21 Бөлшек баға
- 22 Кәсіпорынның көтерме бағасы
- 23 Өнеркәсіптің көтерме бағасы
- 24 Бөлшек баға
- 25 НДС
- 26 Бюджеттің негізгі кірісі
- 27 Аукциондық баға
- 28 Трансферттік баға
- 29 Тұтынышының бағасы
- 30 Пайдалы тауардың түрлері
- 31 Сатып алушына пайдалы тең салдары
- 32 Еркін баға
- 33 Еркін бағаның түрлері

- 34 Реттеу бағалар
- 35 Реттеу бағалардың түрлері
- 36 Белгілеу бағалар
- 37 Шекті бағалар
- 38 Нетто-брутто баға
- 39 Көтерме базаның франко-қойманың бағаның құрамы
- 40 Бағаның уақыттың фактор бойынша болады
- 41 Сатылы баға
- 42 Жылжыйтың баға
- 43 Әлемдік баға
- 44 Нарық түрлерден тәуелдіке бағалар ... болады
- 45 «Қаймақ алу» әдісімен бағаны қою
- 46 «Нарыққа ену» әдісімен бағаны қою
- 47 «Психологиялық баға» әдісімен бағаны қою
- 48 «Есеп және статистика» белгілермен бойынша бағаның түрлері
- 49 Территорияның әрекетпен тәуелдікке бағаның түрлері
- 50 Бағаның жүйесі және оның негізгі подсистемасы
- 51 Бағаның өзара байланыстың принциптері
- 52 Қандай өзара байланыс бағаның тыңғылықпен келіседі
- 53 Бағаның беңгейі
- 54 Бағаның құрылымы
- 55 Бағаның динамикасы
- 56 Бағаның есептеу функциясы
- 57 Сапалық көрсеткіші, санлық көрсеткіші
- 58 Бағаның ынталандырудың функциясы
- 59 Бағаның таратудың функциясы
- 60 Бағаның көмегімен келесі ынталандыруды болады

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

«Баға және баға белгілеу» пәні бойынша

050908 Бағалау мамандығының студенттері үшін

Экономика және менеджмент факультеті
Кәсіпорының менеджменті кафедрасы

31.03.2004 ж. берілген №50 мемлекеттік баспа лицензиясы Пішімі 60x90/16
Басуға қол қойылды 30.12.08 ж. Таралымы дана. Ес. б.т.0,8 Бағасы келісімді.